

# INSTRUCTIE AFNEMEN MRSA KWEKEN DOOR HUISARTS

## EERSTE ACTIE

MRSA verdachte patiënten die (op termijn) naar het MCL gaan altijd melden aan de afdeling Hygiëne & Infectiepreventie (H&IP) via 058-2863718 of buiten kantooruren aan de dienstdoende deskundige infectiepreventie door deze op te laten roepen via de balie van het MCL (058-2866666).

## INVENTARISATIEKWEKEN EN CONTROLEKWEKEN

Indien de patiënt moet starten met antibiotica is het van belang dat de inventarisatiekweken vóór het starten met antibiotica worden afgenomen (indien de klinische toestand dit toelaat). Kweken afgenomen terwijl de patiënt antibiotica gebruikt kunnen fout negatieve uitslagen geven en zijn daarom niet betrouwbaar. Toch dienen er bij MRSA verdenking en antibiotica gebruik wel inventarisatiekweken afgenomen te worden. Om betrouwbare kweken te krijgen dienen de inventarisatiekweken bij deze patiënten 48 uur na het stoppen met antibiotica te worden herhaald. Zolang de benodigde (zie in de kaders hieronder) kweken niet allemaal betrouwbaar en negatief zijn gelden in het MCL isolatiemaatregelen voor patiënten.

### Inventarisatiekweken

Inventarisatiekweken worden afgenomen bij MRSA verdenking.

#### **Bij alleen polibezoek, onderzoeks- of behandelafdeling bezoek:**

- een keel/neuskweek

En eventueel indien aanwezig kweken van:

- alle wonden (apart kweken)
- alle huidafwijkingen zoals eczeem (indien mogelijk apart kweken)

#### **Bij opname (op termijn):**

Indien op korte termijn (binnen 2 maanden na risicosituatie in een buitenlandse zorginstelling of Nederlandse zorginstelling met MRSA probleem of binnen 3 maanden bij patiënten die in nauw contact komen met levende varkens op varkensbedrijven of levende vleeskalveren op vleeskalverenbedrijven) een opname of dialyse volgt bestaan de af te nemen kweken uit **drie series**. Deze 3 series mogen direct achter elkaar worden afgenomen.

Een serie bestaat in elk geval uit:

- een keel/neuskweek
- een perineumkweek

En eventueel indien aanwezig kweken van:

- alle wonden (apart kweken)
- alle huidafwijkingen zoals eczeem (indien mogelijk apart kweken)
- alle insteekopeningen (infuus/ drain/ tracheostoma)

Indien er een urinewegkatheter aanwezig is of er sputum kan worden opgehoest wordt er naast de drie series ook **één** urine- en / of sputumkweek afgenomen in een steriel potje. Op het laboratorium wordt het sputum of de urine dan gesplitst en drie keer ingezet.

Van de drie series worden twee onderzocht op MRSA en de derde serie op multiresistente gram-negatieve staven (MRGNS). Dit hoeft niet apart aangevraagd te worden want dit is geregeld met het laboratorium. Het is dan wel van belang dat de drie series tegelijk op het laboratorium binnenkomen.

EEN KWEEKAFNAME SET IS VERKRIJGBAAR BIJ IZORE.

## Controlekweken

Controlekweken worden afgenomen na behandeling van besmetting met MRSA én eenmalig voorafgaande aan de eerste behandeling om vast te stellen waar de MRSA precies zit zodat daar de behandeling op afgestemd kan worden.

Een serie bestaat in elk geval uit:

- een keelkweek
- een neuskweek

Bij controlekweken wordt de keel/neus kweek niet met één wattenstokje afgenomen zoals bij de inventarisatiekweken, maar met **twee** aparte wattenstokjes.

- een perineumkweek

En eventueel indien aanwezig kweken van:

- alle wonden (apart kweken)
- alle huidafwijkingen zoals eczeem (indien mogelijk apart kweken)
- alle insteekopeningen (infuus/ drain/ tracheostoma)

Indien er een urinewegkatheter aanwezig is of er sputum kan worden opgehoest wordt er ook een urine- en / of sputumkweek afgenomen in een steriel potje.

## BENODIGDHEDEN

- Kraanwater en/of een ampul (flacon) steriel fysiologisch zout
- Steriel(e) wattenstokje(s) met zwart koolstofmedium (Transwab®)
- Eventueel een steriel sputum- en/of urinepotje
- Izore verzamelformulier

Informeer de patiënt voordat de kweken worden afgenomen dat:

- een neuskweek kan 'kriebelen'
- een keelkweek vervelend kan zijn en kan leiden tot kokhalzen
- een wondkweek wat gevoelig kan zijn

## KWEEKAFNAME

### Afnemen keelkweek bij controlekweken (kweken bij en na MRSA dragerschap)

Ga met het uiteinde van het wattenstokje langs de tonsillen en de oropharynx (indien de tonsillen zijn verwijderd, kunnen de tonsilbogen worden uitgestreken). Steek vervolgens het wattenstokje voorzichtig in de koker met koolstofmedium.

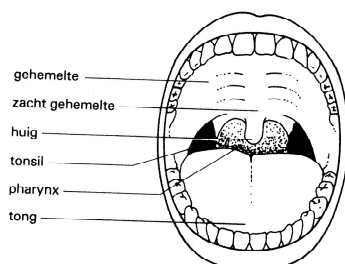
### Afnemen van een neuskweek bij controlekweken (kweken bij en na MRSA dragerschap)

Maak het wattengedeelte van een wattenstokje nat met kraanwater of fysiologisch zout. Strijk hiermee, met een licht draaiende beweging de binnenwanden van beide neusgaten uit. Steek vervolgens het wattenstokje voorzichtig in de koker met koolstofmedium.

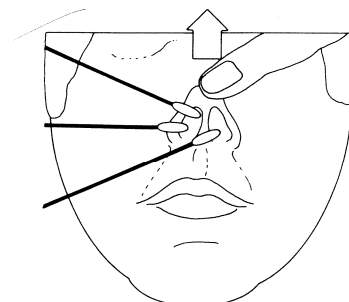
### Afnemen keel / neuskweek bij inventarisatiekweken (kweken bij MRSA verdenking)

Ga met het uiteinde van het wattenstokje langs de tonsillen en de oropharynx (indien de tonsillen zijn verwijderd, kunnen de tonsilbogen worden uitgestreken). Met hetzelfde wattenstokje kunt u nu, met een licht draaiende beweging, de binnenwanden van beide neusgaten uitstrijken. Steek vervolgens het wattenstokje voorzichtig in de koker met koolstofmedium.

## Keeluitstrijkje



## Neusuitstrijkje



### **Afnemen perineumkweek**

Maak het wattengedeelte van een wattenstokje nat met kraanwater of fysiologisch zout. Strijk hiermee, met een licht draaiende beweging, het gebied van de vagina of testikels tot aan de anus uit. Steek het wattenstokje voorzichtig in de koker met koolstofmedium.

### **Afnemen van wond-, huidafwijking en insteekopening kweken**

Wonden waarbij pus aanwezig is, worden zo diep mogelijk uitgestreken met een droge wattenstok. Droge wonden worden uitgestreken met een wattenstok waarvan het wattengedeelte eerst is nat gemaakt met steriel fysiologisch zout. Steek het wattenstokje na het afnemen van de kweek voorzichtig in de koker met koolstofmedium.

Huidafwijkingen, zoals eczeem of psoriasis (maar ook b.v. navelstompjes van pasgeborenen), en insteekopeningen, worden eveneens uitgestreken met een wattenstok waarvan het wattengedeelte eerst is natgemaakt met steriel fysiologisch zout. Steek het wattenstokje na het afnemen van de kweek voorzichtig in de koker met koolstofmedium.

### **Afnemen van urinekweek en/ of sputumkweek**

Deze kweken afnemen door urine of sputum op te vangen in een steriel potje.

### **INVULLEN FORMULIER**

Gebruik altijd het Izore verzamelformulier.

Deze vult u als volgt in:

- Vermeld patiëntgegevens: naam (ook meisjesnaam), geslacht, geboortedatum, adres
- Vermeld huisarts en woonplaats huisarts (praktijkstempel)
- Vul aanvrager in (huisarts) én medeaanvrager: afdeling H&IP van het MCL
- Vul datum en tijdstip van afname van de kweken in.
- Kruis aan bij 'Gevraagd onderzoek': MRSA.
- Vul de volgnummer(s) en aard van het materiaal (=materiaal soort) in.
- Indien dezelfde materialen meerdere keren af worden genomen kan op het aanvraagformulier worden volstaan met bijvoorbeeld Keel/Neus 3X.
- Noteer ook het eventuele gebruik van antibiotica tijdens de laatste 48 uur.
- De gegevens (naam en geboortedatum) ook op het kokertje van de betreffende wattendrager(s) invullen, evenals de aard van het materiaal.
- Formulier en gegevens op de kokertjes van de wattenstokjes kunnen voorafgaand aan het afnemen van de kweken worden ingevuld.

### **OPSTUREN KWEKEN**

Volgens normale procedure naar Izore.

### **UITSLAGEN**

De huisarts krijgt bericht van Izore en ook de afdeling H&IP van het MCL als deze als medeaanvrager is vermeld.

De huisarts meldt positieve MRSA uitslagen aan de afdeling H&IP.

De deskundige infectiepreventie belt uitslagen direct door aan de betreffende poli, verpleegafdeling.

De uitslag van een MRSA-kweek is op zijn vroegst 2 dagen na aankomst op Izore bekend, maar het kan ook 4 of 5 dagen en een enkele keer nog langer duren. Dit kan niet beïnvloed worden, maar is afhankelijk van de groei van bacteriën. U hoeft dus niet zelf naar Izore te bellen!

### **VOOR MEER INFORMATIE**

Kunt u tijdens kantooruren contact opnemen met de afdeling H&IP, via 058-2863718 of buiten kantooruren kunt u de dienstdoende deskundige infectiepreventie op laten roepen via 058-2866666.